

לשכת סמנכ"לית ומנהלת
אגף בכיר כח-אדם בהוראה

ירושלים, ח' בתשרי תשע"ט
17 בספטמבר 2018

סימוכין: 2000-1028-2018-0113347

לכבוד:
מנהלי בתי ספר היסודיים וחיטבות הביניים
המפקחות על גני הילדים
המפקחים הכוללים

שלום רב,

הנדון: הערכות לדיווח מתמחים וחונכים במערכת שיבוץ

בהתאם להסכם שנחתם עם הסתדרות המורים בחודש מרץ 2017, התגמול עבור עבודתו של המורה החונך מתמחה, ישולם במסגרת שכרו במשרד החינוך.

המורה החונך הינו עובד הוראה ותיק המלווה את המתמחה בהוראה לזמן פדגוגי, חברתי וארגוני במהלך שנת ההתמחות בהוראה.

המתמחה בהוראה – הינו עובד הוראה בשנת עבודתו הראשונה במערכת החינוך, הנמצא במעמד של מתמחה.

להלן נוהל המתווה היערכות לדיווח חונכים ומתמחים לשנת הלימודים תשע"ט בחינוך הרשמי – גני ילדים, בתי ספר יסודיים וחיטבות ביניים.

נבקשכם להערך בהתאם לנוהל.

בברכת שנה טובה,

סוניה פרץ
סמנכ"לית ומנהלת
אגף בכיר כח-אדם בהוראה

העתקים: מנהלי מחוזות
מר יוסי שטראוס, חשב המשרד
מר איל רם, סמנכ"ל ומנהל מינהל עובדי הוראה
גב' תמר כהן, מנהלת תחום בכיר, שכר עובדי הוראה
ד"ר שרה זילברשטרום, מנהלת אגף א' התמחות וכניסה להוראה
גב' סיגל אלה, מנהלת תחום תקציבים חינוך פורמאלי
מפקחים מחוזיים
מר אביב מצא, מנהל חטיבה בכירה יישומי שכר
חשבי שכר במחוזות
מנהלי תחומי כח אדם בהוראה במחוזות

**היערכות לדיווח חונכים ומתמחים לשנת הלימודים תשע"ט
בחינוך הרשמי – גני ילדים, בתי ספר יסודיים וחטיבות ביניים**

מסמך זה מטרתו להבהיר את ההגדרות למתמחים ולחונכים, וכן את דרכי הדיווח במערכות המשרד.

א. מתמחה

- מתמחה הוא כל מי שעומד בתנאים שלהן במצטבר (חייבים להתמלא כל התנאים)
- 1) כל עו"ה בשנתו הראשונה במערכת החינוך, שלא קיבל פטור מהתמחות. (עד שסיים התמחות בהצלחה / קיבל פטור).
  - 2) מועסק לתקופה של 6 חודשים רצופים לפחות, באותה שנת לימודים או בשתי תקופות לפחות של שלושה חודשים רצופים כל תקופה.
  - 3) מועסק בהיקף שליש משרה לפחות
  - 4) מועסק בהוראה בפועל

1. דרישות ההתמחות

- עבודה בהוראה (במסגרות ההעסקה המאושרות, כמפורט להלן), בשנת לימודים, באופן המזכה בשנת ותק בהוראה, בהיקף של שליש משרה
- השתתפות בסדנת סטאז'
- ליווי על ידי חונך
- הערכה בסיום שנת ההתמחות

2. מסגרות ההעסקה המאושרות כתקופת התמחות:

- העסקה ישירה במוסדות חינוך רשמיים או במוסדות החינוך המוכרים שאינם רשמיים.
- העסקה בבתי ספר שבפיקוח משרד העבודה.
- העסקה במסגרת היל"ה, כאשר יש לפחות 10 תלמידים בקבוצה.
- העסקה במסגרת תכנית לימודים נוספת (תל"ן) המופעלת בבית הספר בהתאם לתקנות חינוך ממלכתי. (תכנית השלמה ותכנית לימודים נוספת). תשי"ד-1953 ובהתאם לחוזר מנכ"ל תשס"ג/3 א בעניין תשלומי ההורים וכן תכניות העשרה/תגבור אחרות של הרשות המקומית, ובתנאי שקיבלו אישור מראש ממשרד החינוך להעסקת מתמחים (כמפורט במסמך קול קורא מסגרות תוספתיות תשע"ט)¹.

¹ מסגרות תוספתיות - גופים, שקיבלו הכרה להעסקת מתמחים בשנת התמחות בהוראה לקראת שנה"ל תשע"ט על ידי האגף התמחות וכניסה לתפקיד.

הבהרה: נדרשת העסקה בשליש משרה. העסקה ישירה בפחות משליש משרה לא תוכל להצטרף לכדי שליש משרה עם העסקה במסגרת "מסגרות תוספתיות" ולהיחשב כהתמחות.

3. תקופת העסקה המזכה בהכרה בהתמחות:

- נדרשת העסקה של 6 חודשי עבודה בפועל (לא כולל חופשת הקיץ בחודשים יולי ואוגוסט).
- שיבוץ בשתי תקופות של שלושה חודשים מלאים, כמ"מ חופשת לידה – יוכר להתמחות, ובתנאי שהשיבוץ לתקופה הראשונה לא יאוחר מסוף חודש דצמבר, על מנת לאפשר שישה חודשים מלאים באותה השנה.
- תקופות עבודה אשר לא יחשבו לתקופת התמחות:
  - (1) תקופת מילוי מקום חופשת לידה פחות משלושה חודשים
  - (2) מילוי מקום יומי
  - (3) היעדרות מטעמי בריאות ומשובצים במוסד ימי מחלה
  - (4) עבודה בחודשים יולי ואוגוסט (לדוגמא- בית הספר של החופש הגדול, עבודה בקיץ בחינוך המיוחד וכדומה).
  - (5) חופשת לידה

4. פטור מהתמחות

פטור מהתמחות ניתן במקרים להלן:

- עו"ה קבוע
- עו"ה בעל ותק של 5 שנים ומעלה בהוראה בפועל, או הנכנס לשנת הותק החמישית בהוראה בפועל בשנה החמישית
- בעל רישיון לעיסוק בהוראה או בעל רישיון הוראה קבוע
- עו"ה שהוגדרה עבורו זכאות חריגה לפטור
- עו"ה במקצועות הבריאות
- מורים המועסקים בתפקיד יועצים חינוכיים אינם נדרשים להתמחות במתכונת של ההתמחות בהוראה ולא נדרש ליווי על ידי מורה חונך. עו"ה שהיו מועסקים בתפקיד יועצים וקיבלו פטור יהיו פטורים גם אם בהמשך עבודתם לא יעבדו בתפקיד יועצים אלא כמורים בלבד.
- עובדי הוראה חדשים המשלבים בעבודתם גם הוראה רגילה וגם ייעוץ חינוכי – מחויבים בהתמחות. החונכות והסדנה היא בשיתוף שפ"י אולם הרישום להתמחות ותהליך ההערכה הוא ככלל המתמחים בהוראה.

ב. חונכים

כל מתמחה ילווה עם תחילת עבודתו על ידי חונך, שיוצמד אליו על ידי מנהל בית הספר או על ידי מפקחת גן הילדים. תפקיד החונך לסייע למתמחה להשתלב במערכת החינוך מבחינה מקצועית ואישית ולסייע למערכת בהערכתו כמפורט בנוהל שיבוץ. החונך יהיה זכאי לגמול חונכות.

חונך יכול לחנוך עד **שלושה מתמחים**, על כל מתמחה יזוכה בגמול (2.4% על כל מתמחה). כללי הזכאות לגמול יהיו בהתאם לכללים הקבועים בהסכם השכר.

1. הדרישות לתפקיד חונך:

- עו"ה (מורה/גננת), המועסק בפועל ומדווה כחלק מצוות ההוראה במערכות משרד החינוך (שיבוץ או עוש"ר).
- בעל ותק בהוראה בפועל של 4 שנים לפחות. במקרה של בית ספר צומח או מסיבות חריגות אחרות, יש לקבל אישור מיוחד מראש.
- בעל תעודת הוראה או רישיון לעיסוק בהוראה.
- בוגר קורס להכשרת חונכים "חונכים ומלווים" או משתתף בקורס במקביל לעבודתו כחונך.

2. מסגרות ההעסקה המאושרות לחונכות:

- ככלל החונך יהיה עו"ה מצוות המורים בבית הספר בו מועסק המתמחה.
- במקרים הבאים יאושר חונך שאינו חלק מצוות המורים בו מועסק המתמחה:
  - 2.1. כאשר המתמחה הוא מורה יחיד בבית ספרו במקצועות: חינוך גופני, מדעים, פיזיקה, כימיה, ביולוגיה, מחול, מוסיקה, אומנות, ואנגלית.
  - 2.2. גננת חונכת למתמחה בגן ילדים תהיה מועסקת בגן ילדים באותו יישוב בו מועסקת המתמחה או מאחד היישובים הסמוכים באותה מועצה אזורית.
- תינתן עדיפות לניסיון בהוראת מקצוע אחד לפחות מתוך מקצועות ההוראה של המתמחה ובאותה שכבת גיל.
- למען הסר ספק, המוסדות הבאים אינם מאושרים להתמחות:
  - מרכז הדרכה
  - מרכז פסג"ה
  - מכללות להכשרת עו"ה
  - מוסדות חינוך מבוגרים
  - מוסדות מחויימים ("מרכזי תקצוב") מסוג- מוסד ימי מחלה, מוסד מצבת מעבר, מוסד עו"ה בהשעיה.

3. עו"ה שלהלן לא יוכלו לשמש בתפקיד חונך:

- מנהל בית ספר
- סגן מנהל ראשון
- מפקח
- עו"ה גמלאי
- עו"ה בשבתון מלא
- עו"ה בחל"ת מלא
- עו"ה בהשעיה
- עו"ה בתפקיד הדרכה (בחלקיות העסקה בהדרכה)
- עו"ה שכל משרתו היא במוסד ימי מחלה
- עו"ה שכל משרתו היא במצבת מעבר

תהליך העבודה במערכות הדיווח:

במערכת שיבוץ, הוטמעו כל התנאים לזיהוי מתמחה ולזיהוי חונך, בהתאם לכללים שפורטו לעיל. חריגה מהכללים שנקבעו, יוצרת חסימות והתראות ולצידן, הסבר מה לא תקין או מה נדרש לעשות.

<u>תהליך ג</u>	<u>תהליך ב</u>	<u>תהליך א</u>	
החונך מדווח בהעסקה ישירה אבל המתמחה מדווח במסגרת מאושרת	החונך והמתמחה מועסקים במוסדות שונים אבל שניהם בהעסקה ישירה*	החונך והמתמחה מאותו מוסד (סמל מוסד זהה) או מתמחה בגני ילדים	
האישור למתמחה יינתן רק למסגרות שאושרו מראש על ידי אגף התמחות וכניסה לתפקיד	זיהוי במערכת שיבוץ	זיהוי במערכת שיבוץ	זיהוי מתמחה
מנהל ביה"ס ידווח בטופס ידני שיאושר על ידי מפקח בית הספר ויועבר לכח אדם בהוראה. הדיווח במערכת שיבוץ תתבצע על ידי פקיד בכיר (נספח ג')	מנהל ביה"ס ידווח בטופס ידני שיאושר על ידי מפקח בית הספר ויועבר לכח אדם בהוראה. הדיווח במערכת שיבוץ תתבצע על ידי פקיד בכיר (נספח ב')	דיווח על ידי מנהל ביה"ס במערכת שיבוץ דיווח על ידי מפקחת על גני הילדים במערכת שיבוץ (נספח א').	דווח על חונך

- הבהרה לתהליך ב':

בתהליך זה יכללו הקטגוריות הבאות:

- חונך המועסק על ידי משרד החינוך ומתמחה המועסק במשרד החינוך בשני מוסדות שונים.
  - חונך המועסק על ידי משרד החינוך ומתמחה המועסק על ידי הבעלות באותו מוסד או בשני מוסדות שונים
- יובהר כי בכל אחת מהקטגוריות הן החונך והן המתמחה חייבים להיות מדווחים במערכות המשרד.

נספח א': נוהל לדיווח חונך במערכת שיבוץ

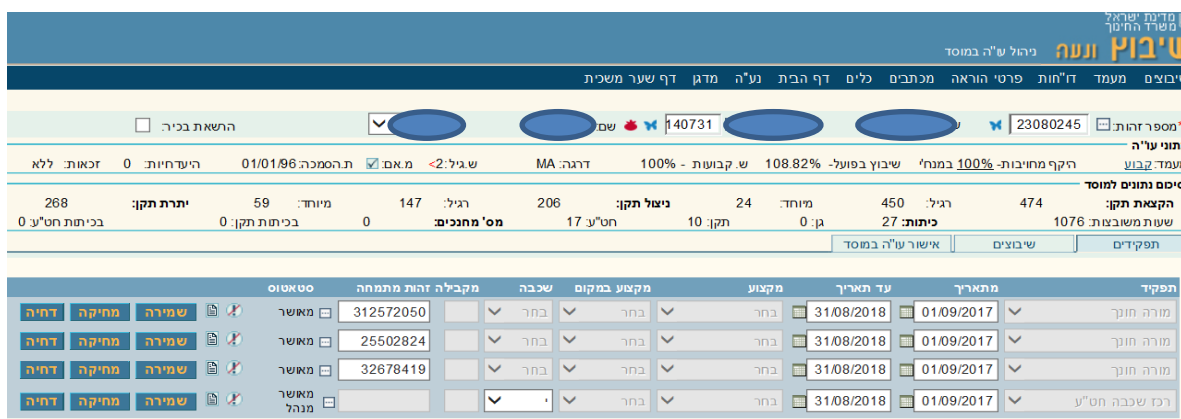
בעת דיווח חונך במערכת שיבוץ, המערכת מבצעת מספר בדיקות כדי לזהות "מתמחה" ולאפשר הצמדת חונך למתמחה.

מורים במקצועות הבריאות וכן מורים המועסקים בתפקיד יועצים חינוכיים, אינם נדרשים להתמחות במתכונת של ההתמחות בהוראה, ועל כן, המערכת לא תתייחס אליהם כאל מתמחים. מורה חונך, לא יוכל לחנוך מורים במקצועות/תפקידים אלו.

לכניסה למסך הדיווח במערכת שיבוץ:

שיבוצים << שיבוצים כללי << שיבוצים לעו"ה << תפקידים << הוספה << מתוך חלון "תפקיד" לבחור בתפקיד מורה-חונך.

יתקבל מסך הדיווח שבו ניתן לאפשר את הדיווח עד שלושה מתמחים, כמתואר בצילום המסך הבא. עבור כל חונך, יש לבחור באופציית "הוספה".

דיווח במערכת שיבוץ:

הבדיקות שהמערכת מבצעת כדי לזהות מתמחה:

1. עו"ה לא קבוע
2. עובד הוראה שלא קיבל פטור מהתמחות
3. עובד הוראה ללא רישיון קבוע או רישיון לעיסוק בהוראה
4. לא קיימת לעובד ההוראה הערכה מסכמת חיובית
5. מועסק בתנאי הרפורמה בהיקף 33% ומעלה ואורך תקופת העסקה של 3 חודשים רצופים באותו מוסד. בגני ילדים לא תתבצע בדיקה לגבי רצף עבודה באותו מוסד.

1. הבדיקות שהמערכת מבצעת כדי לאפשר דיווח חונך:

1. ותק בהוראה - 4 שנים לפחות
2. תעודת הוראה
3. עו"ה שהוצמד לחונך - חייב בהתמחות
4. עד 3 מתמחים ל"מורה חונך"

להלן סוגי התראות שעשויות להתקבל בעת ביצוע שמירה של תפקיד "חונך" במערכת שיבוץ:

קיים פטור לעו"ה - לא נדרשת התמחות	אם קיים פטור לעו"ה או * מחוזות פטורים מהתמחות: סמינרים, חינוך מבוגרים
עו"ה קבוע - לא נדרשת התמחות	עו"ה קבוע
לא נמצא שיבוץ מאושר למתמחה בתקופת תפקיד מורה חונך, - לא נדרשת התמחות	דיווח מתמחה ללא שיבוץ מאושר,
קיימת הערכה חיובית לעו"ה - לא נדרשת התמחות	דיווח מתמחה עם הערכה חיובית
<ul style="list-style-type: none"> • לא ניתן לדווח יותר מ- 3 מתמחים לחונך • לא נמצא שיבוץ מאושר למתמחה בתקופת תפקיד מורה חונך • לא נמצא שיבוץ בהיקף מינימאלי ל 3 חודשים - לא ניתן לבצע התמחות, לא בוצעה שמירה ** הודעה תופיע בהתאם לנתון החסר בתהליך. 	<ul style="list-style-type: none"> • אם דיווח יותר מ- 3 מתמחים • אם מתמחה לא באופק • אם שיבוץ לא מאושר • אם לא נמצא שיבוץ בהיקף מינימלי ו/או אם אורך תקופת העסקה פחות מ- 3 חודשים
לא ניתן למנות תפקיד שלישי לעו"ה במוסד", לא בוצעה שמירה	דיווח מעל 2 תפקידים

נספח ב' – טופס דיווח חונך למתמחה שאינו מאותו מוסד (לאישור פקיד בכיר)

בקשה לאישור חונך שאינו מאותו מוסד למתמחה

1. פרטי המתמחה:

שם פרטי	שם משפחה	מספר ת.ז.	מקצוע ההוראה
שם בית הספר	ישוב	סמל מוסד	

2. פרטי החונך:

שם פרטי	שם משפחה	מספר ת.ז.	מקצוע ההוראה
שם בית הספר	ישוב	סמל מוסד	

3. נימוק הבקשה (יש לסמן את האפשרות המתאימה):

- המתמחה הוא מורה יחיד בבית הספר במקצוע: חינוך גופני / מדעים / פיזיקה / כימיה / ביולוגיה / מחול / מוסיקה / אומנות / אנגלית.
- אחר _____.

4. ידוע לי כי עליי לדווח על כל שינוי שיחול בעבודת החונך או המתמחה.

סמל מוסד	שם המוסד	שם המנהל	חתימת המנהל	תאריך
_____	_____	_____	_____	_____

המלצת הפיקוח:

- מאשר/ת
 לא מאשר/ת

שם המפקח	חתימה	תאריך
_____	_____	_____

לשימוש פקיד בכיר תחום כח אדם בהוראה:

שם הפקיד המאשר	מחוז	חתימה	תאריך
_____	_____	_____	_____

נספח ג': טופס דיווח חונך למתמחה במסגרת מאושרת (לאישור פקיד בכיר)

בקשה לאישור חונך למתמחה המועסק במסגרת מאושרת
 שאושרה מראש על ידי אגף התמחות וכניסה לתפקיד

1. פרטי המתמחה:

שם פרטי	שם משפחה	מספר ת.ז.	מקצוע ההוראה
שם בית הספר	יישוב	סמל מוסד	

המתמחה מועסק במסגרת (יש לסמן את האפשרות המתאימה):

- בית ספר בפיקוח משרד העבודה
 במסגרת תכנית היל"ה
 במסגרת תכנית לימודים נוספת (תל"ן) המופעלת בבית הספר (יש לפרט) _____
 _____

2. פרטי החונך:

שם פרטי	שם משפחה	מספר ת.ז.	מקצוע ההוראה
שם בית הספר	יישוב	סמל מוסד	

3. ידוע לי כי עליו לדווח על כל שינוי שיחול בעבודת החונך או המתמחה.

סמל מוסד	שם המוסד	שם המנהל	חתימת המנהל	תאריך
_____	_____	_____	_____	_____

המלצת הפיקוח:

- מאשר/ת
 לא מאשר/ת

שם המפקח	חתימה	תאריך
_____	_____	_____

לשימוש פקיד בכיר תחום כח אדם בהוראה:

הבקשה מאושרת / לא מאושרת

שם הפקיד המאשר	מחוז	חתימה	תאריך
_____	_____	_____	_____